

Informatienotitie Veiligheidsregio Hollands Midden**1. Algemeen**

Onderwerp:	Strategische Agenda versterking Veiligheidsregio's 2014-2016	Opgesteld door:	B. Achten (Veiligheidsbureau)
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum:	26 juni 2014
Agendapunt:	A.7	Bijlage(n):	4
Portefeuille:	H. Lenferink (DB) H. Meijer (VD)	Status:	Informatief
Vervolgtraject besluitvorming:	-	Datum:	-

2. Toelichting

Op basis van de aanbevelingen van de Commissie Hoekstra is een 'Agenda van de Veiligheidsregio's' en een 'Voorwaartse Agenda' opgesteld. Het Veiligheidsberaad heeft op 14 februari 2014 ingestemd met de inhoud van de 'Agenda van de Veiligheidsregio's' en de inzet van het Veiligheidsberaad voor de 'Voorwaartse Agenda'.

Na overleg tussen het Dagelijks Bestuur Veiligheidsberaad en de minister van VenJ over de twee agenda's is besloten een document 'Gezamenlijke doelstellingen' op te stellen waarbij ook de directeurs Veiligheidsregio's zijn betrokken.

Daarnaast is met de minister een tweetal bestuurlijke afspraken gemaakt; één over de functie van directeur Veiligheidsregio en één over versterking van bevolkingszorg. De verantwoordelijkheid voor het oppakken van deze thema's ligt primair bij de Veiligheidsregio's maar wordt door de minister aanbevolen.

Om de integraliteit van de genoemde ontwikkelingen te borgen, is besloten de documenten en de bestuurlijke afspraken te integreren zodat er één strategische agenda voor de Veiligheidsregio's ontstaat. Deze geïntegreerde, strategische agenda voor de Veiligheidsregio's is voorgelegd aan het Veiligheidsberaad van 16 mei 2014.

3. Implementatie en communicatie

Doel is om voor alle onderdelen van de strategische agenda uitvoeringsplannen op te stellen. Planning is om te beginnen met het opstellen van uitvoeringsplannen voor de hieronder genoemde prioriteiten en deze aan het Veiligheidsberaad van 26 september voor te leggen. De uitvoeringsplannen zullen worden voorzien van concrete projectvoorstellen met tijdpad en financiering. De overige agenda-onderdelen worden waar mogelijk al opgepakt of in een later stadium uitgewerkt in uitvoeringsvoorstellen.

Waar relevant wordt bij de uitwerking van alle agenda-onderdelen rekening gehouden met aspecten van publieke gezondheid. Deze lopen immers door alle thema's heen en zijn niet te vangen in één afgezonderd thema.

Prioriteiten Veiligheidsberaad

Onderstaande thema's zullen als eerste worden voorzien van een concreet uitvoeringsplan, omdat zij van essentieel belang zijn voor de verdere versterking van de veiligheidsregio's.

1. **Kwaliteit en vergelijkbaarheid.** Om de onderlinge vergelijkbaarheid te vergroten, van elkaar te kunnen leren en elkaar te versterken dient onder meer een definitie van kwaliteit te worden vastgesteld. In dit kader zal ook een visitatiemodel worden ontwikkeld.
2. **Versterken en doorontwikkelen van Bevolkingszorg.** Bevolkingszorg wordt steeds professioneler ingericht. Het rapport Bevolkingszorg op orde 2.0 biedt aanknopingspunten voor de verdere doorontwikkeling. Vervolgens moet worden uitgewerkt hoe met de minimumeisen om te gaan.
3. **Versterking Civiel Militaire Samenwerking.** Er wordt een actieprogramma opgesteld voor de concrete invulling van de samenwerking tussen de veiligheidsregio's en Defensie. Hierbij zullen opleiden/oefenen en risicoprofielen ook worden meegenomen. Ook zal de koppeling met concrete dossiers, zoals Water, worden beschreven. De komende tijd zal een werkgroep bestaande uit afgevaardigden van VenJ, Defensie, directeuren Veiligheidsregio's en het DB Veiligheidsberaad aan de slag gaan met het opstellen van het actieprogramma.

Prioriteiten samenwerking Veiligheidsberaad en VenJ

In de Strategische agenda zijn ook de gezamenlijke thema's opgenomen die in samenwerking met VenJ worden uitgevoerd. Ook hiervoor geldt dat deze in de vorm van uitvoeringsplannen aan het Veiligheidsberaad worden voorgelegd:

1. **Waterveiligheid**
2. **Continuïteit van de samenleving** (voorkomen van maatschappelijke ontwrichting door grootschalige uitval ICT, energie, drinkwater, telecom etc.)
3. **Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming.**

Deze thema's worden nader uitgediept en beschreven in bijgevoegd beslisdocument (bijlage) dat is opgesteld door een gezamenlijke werkgroep van VenJ, VB en een aantal directeuren veiligheidsregio.

Bestuurlijke afspraken

Zoals hierboven aangegeven zijn met de minister van VenJ ook bestuurlijke afspraken gemaakt. Hierbij is het uitgangspunt dat de veiligheidsregio's verantwoordelijk zijn voor de uitvoering ervan. Deze afspraken betreffen de functie van directeur veiligheidsregio en de versterking van bevolkingszorg. Bevolkingszorg is reeds één van de eerste prioriteiten om te worden uitgewerkt voor het volgende Veiligheidsberaad en wordt in dat kader opgepakt. Voor de functie van directeur veiligheidsregio is een oplegnotitie opgesteld voor het Veiligheidsberaad van 16 mei 2014.

De VNG zal bij de uitwerking worden betrokken.

4. Bijlagen

1. Oplegnotitie voor het Veiligheidsberaad van 16 mei 2014 over de Strategische Agenda versterking veiligheidsregio's 2014-2016.
2. Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's 2014-2016
3. Bijlage Strategische Agenda – overzicht thema's

4. Beslis-/startdocument gezamenlijke doelstellingen
5. Oplegnotitie bestuurlijk standpunt positie directeur veiligheidsregio

Aan Veiligheidsberaad	portefeuillehouder A. Scholten	Agendapunt 6
Van DB Veiligheidsberaad	Adviseur Veldhuis/Jacobs	Datum vergadering 16-05-2014

Onderwerp: **Strategische Agenda versterking veiligheidsregio's 2014-2016**

Voorstel

Het DB VB wordt gevraagd:

- In te stemmen met bijgevoegde Strategische Agenda Versterking veiligheidsregio's;
- In te stemmen met bijgevoegd beslisdocument welke concrete invulling geeft aan de gezamenlijke doelstellingen met VenJ;
- In te stemmen met bijgevoegd bestuurlijk standpunt inzake de functie van directeur veiligheidsregio.

Proces tot nu toe: samenvoeging van bestaande documenten tot Strategische Agenda ("wat")

In het Veiligheidsberaad van 14 februari 2014 is ingestemd met de inhoud van de "Agenda van de veiligheidsregio's" en de inzet van het Veiligheidsberaad voor de "Voorwaartse agenda". Vervolgens heeft op 18 maart een informeel overleg plaatsgevonden tussen het DB VB en de minister van VenJ. In dit gesprek is in gezamenlijkheid besloten dat een aantal onderwerpen gebaat is bij gezamenlijke inspanningen. Deze onderwerpen zijn vervolgens uitgewerkt door een gezamenlijke werkgroep – waaraan ook directeuren veiligheidsregio's hebben deelgenomen - en heeft geresulteerd in bijgevoegd beslisdocument "Gezamenlijke doelstellingen". Bovendien zijn met de minister een tweetal bestuurlijke afspraken gemaakt inzake de functie van directeur veiligheidsregio en de het versterken van de bevolkingszorg. De verantwoordelijkheid voor het oppakken van deze thema's ligt primair bij de veiligheidsregio's, maar wordt door de minister aanbevolen.

In het Veiligheidsberaad van 14 februari 2014 is ook aangegeven te hechten aan integraliteit van de agenda's. In de praktijk bleek eveneens dat de verschillende agenda's en de gezamenlijke doelstellingen met VenJ voor de nodige verwarring zorgden. Om die reden is ervoor gekozen om de eerder vastgestelde documenten te integreren en hieraan de gezamenlijke doelstellingen met VenJ én de bestuurlijke afspraken toe te voegen, zodat er één strategische agenda voor de veiligheidsregio's ontstaat. Dit geïntegreerde wordt nu voorgelegd het Veiligheidsberaad.

Dat betekent dat de op 14 februari jongstleden beoogde uitwerking en concretisering, nog niet heeft plaatsgevonden. Er is gekozen voor een tussenstap om daarmee *samenhang* aan te brengen tussen de verschillende documenten en de gezamenlijke doelstellingen. Het is hierbij van belang te benadrukken dat deze agenda in generieke zin geen nieuwe elementen bevat, maar juist samenhang en prioritering beoogt. Alleen de drie gezamenlijke doelstellingen met VenJ zijn nieuwe inhoud.

De volgende stap is dat op de verschillende onderdelen uitvoeringsplannen worden opgesteld, aan de hand van de door het Veiligheidsberaad vastgestelde prioriteiten (zie hieronder). In deze uitwerkingsplannen wordt de samenhang met het Meerjarenbeleidsplan van het IFV meegenomen. Zo kunnen nieuwe activiteiten die het Veiligheidsberaad wil uitvoeren worden verwerkt in de werkplan 2015 (met bijbehorende financiering).

Vervolproces en uitwerking Strategische Agenda (“hoe”)

Aan het Veiligheidsberaad van 26 september zullen uitvoeringsvoorstellen worden voorgelegd voor de hieronder genoemde prioriteiten. Deze zullen worden voorzien van concrete projectvoorstellen met tijdspad en financiering.

Prioriteiten Veiligheidsberaad

De volgende thema's zullen als eerste worden voorzien van een concreet uitvoeringsplan, omdat zij van essentieel belang zijn voor de verdere versterking van de veiligheidsregio's.

1. **Kwaliteit en vergelijkbaarheid.** Om de onderlinge vergelijkbaarheid te vergroten, van elkaar te kunnen leren en elkaar te versterken dient onder meer een definitie van kwaliteit te worden vastgesteld. In dit kader zal ook een visitatiemodel worden ontwikkeld.
2. **Versterken en doorontwikkelen van Bevolkingszorg.** Bevolkingszorg wordt steeds professioneler ingericht. Het rapport Bevolkingszorg op orde 2.0 biedt aanknopingspunten voor de verdere doorontwikkeling (staat separaat geagendeerd: agendapunt 7). Vervolgens moet worden uitgewerkt hoe met de minimumeisen om te gaan.
3. **Versterking Civiel Militaire Samenwerking.** Er wordt een actieprogramma opgesteld voor de concrete invulling van de samenwerking tussen de veiligheidsregio's en Defensie. Hierbij zullen opleiden/oefenen en risicoprofielen ook worden meegenomen. Ook zal de koppeling met concrete dossiers, zoals Water, worden beschreven. De komende tijd zal een werkgroep bestaande uit afgevaardigden van VenJ, Defensie, directeuren Veiligheidsregio's en het DB Veiligheidsberaad aan de slag gaan met het opstellen van het actieprogramma.

Waar relevant wordt bij de uitwerking van alle agenda-onderdelen rekening gehouden met aspecten van publieke gezondheid. Deze lopen immers door alle thema's heen en zijn niet te vangen in één afgezonderd thema.

Prioriteiten samenwerking Veiligheidsberaad en VenJ

In de Strategische agenda zijn ook de gezamenlijke thema's opgenomen die in samenwerking met VenJ worden uitgevoerd. Ook hiervoor geldt dat deze in de vorm van uitvoeringsplannen aan het Veiligheidsberaad worden voorgelegd:

1. **Waterveiligheid**
2. **Continuïteit van de samenleving** (voorkomen van maatschappelijke ontwrichting door grootschalige uitval ICT, energie, drinkwater, telecom etc.)
3. **Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming.**

Deze thema's worden nader uitgediept en beschreven in bijgevoegd beslisdocument (bijlage) dat is opgesteld door een gezamenlijke werkgroep van VenJ, VB en een aantal directeuren veiligheidsregio.

Bestuurlijke afspraken

Zoals hierboven aangegeven zijn met de minister van VenJ ook bestuurlijke afspraken gemaakt. Hierbij is het uitgangspunt dat de veiligheidsregio's verantwoordelijk zijn voor de uitvoering ervan. Deze afspraken betreffen de functie van directeur veiligheidsregio en de versterking van bevolkingszorg. Bevolkingszorg is reeds één van de eerste prioriteiten om te worden uitgewerkt voor het volgende Veiligheidsberaad en wordt in dat kader opgepakt. Voor de functie van directeur veiligheidsregio is een separate oplegnotitie met concept bestuurlijk standpunt bijgevoegd.

De VNG zal bij de uitwerking worden betrokken.

De overige agenda-onderdelen worden waar mogelijk al opgepakt of in een later stadium uitgewerkt in uitvoeringsvoorstellen.

Uitgangspunten Strategische agenda

De strategische agenda heeft de ambitie 'bij te dragen aan versterking van de veiligheidsregio's, vanuit het perspectief van de netwerkorganisatie. De agenda heeft een looptijd van ruim 2 jaar, tot einde 2016.

De volgende uitgangspunten liggen ten grondslag aan de agenda:

- Programmasturing is het basisprincipe om te sturen op het realiseren van de geformuleerde doelstellingen;
- Het sturen op effecten, samenhang en risicogerichtheid is noodzakelijk;
- De wisselwerking tussen het rijk en de regio's is nodig voor de verdere ontwikkeling;
- Omdat veel geformuleerde inspanningen niet nieuw zijn, is scherpte op de toegevoegde waarde van elke inspanning van belang.

Met deze uitgangspunten als basis is het volgende hoofddoel geformuleerd:

"Nederland veiliger door het voorkomen en tegengaan van maatschappelijke ontwrichting"

Voor de uitwerking van deze hoofddoelstelling zijn twee componenten nodig, namelijk het versterken van de risicobeheersing en het versterken van de crisisbeheersing, dit zijn de strategische doelen. Bij het versterken van de risicobeheersing is het van belang te beseffen dat een volledige beheersing van alle risico's een illusie is. Daarom wordt liever gesproken van "risicogerichtheid". Dit moet helpen de focus te leggen op de beïnvloedbare risico's. De versterking van de crisisbeheersing gaat er vanuit dat iets wat je vaker doet, je vaker goed doet. Dit uitgangspunt helpt bij de realisatie van een slagvaardige crisisbeheersing.

De hierboven geformuleerde strategische doelen geven richting aan de concrete inspanningen die geleverd moeten worden. Voor wat betreft deze inspanningen worden twee trajecten gevolgd. Het eerste traject omvat de gezamenlijke uitwerking van het Veiligheidsberaad, VenJ en de VNG van de gezamenlijke doelstellingen op het terrein van water en evacuatie, continuïteit en veerkracht en nucleaire veiligheid. Het tweede traject houdt in dat het Veiligheidsberaad zelf invulling geeft aan inspanningen op zowel inhoudelijk als organisatieniveau. Voor alle inspanningen geldt dat die na het Veiligheidsberaad van 16 mei concreet uitgewerkt gaan worden, waarbij de strategisch verantwoordelijken in de veiligheidsregio's betrokken worden en verantwoordelijkheid dragen.

De inhoudelijke inspanningen die het Veiligheidsberaad zelf uitwerkt ter versterking van de risicobeheersing zijn het opstellen van een visie op risicogerichtheid, het positioneren van de veiligheidsregio's vanuit de ontwikkelingen binnen het Omgevingsrecht en het opstellen van een notitie over hoe het perspectief van de brandweer verbreed kan worden en hoe zij meer maatschappelijk toegevoegde waarde kan leveren.

De inhoudelijke inspanningen ter versterking van de crisisbeheersing zijn het versterken van de bevolkingszorg en de zelfredzaamheid van burgers. Daarnaast is in dit kader ook het versterken van de (boven)regionale hoofdstructuur van de crisisbeheersing van belang.

Tenslotte zijn organisatorische ontwikkelingen beschreven die als hefboom dienen ter versterking van de veiligheidsregio's en hiermee van invloed zijn op het versterken van zowel de risico- als crisisbeheersing. Dit zijn het bevorderen van de kwaliteit en vergelijkbaarheid van veiligheidsregio's, de samenwerking tussen partijen in regio's stimuleren, afspraken maken over de functie van de directeur veiligheidsregio en het realiseren van gedegen informatiemanagement.

Consequenties

Op dit moment zijn er geen financiële, personele, organisatorische en/of juridische consequenties verbonden aan deze agenda. Het is evident dat de uitvoering van het voorgestelde werkprogramma deze consequenties wel in zich heeft. Vanuit de regio's zal inzet gevraagd worden om het werkprogramma te realiseren.

Stakeholders

De Strategische agenda is gebaseerd op en de resultante van de eerdere versies van de agenda van de veiligheidsregio's en de voorwaartse agenda. Hiertoe is reeds input opgehaald bij de managementraden en de politie. Deze reacties waren gevoegd bij de stukken voor het Veiligheidsberaad van 14 februari 2014. De belangrijkste verschillen tussen genoemde eerdere versies en dit geïntegreerde document zijn:

1. De strategische agenda brengt samenhang en verbinding aan tussen beide agenda's;
2. Er wordt een programmatische benadering toegepast op de inhoud en uitvoering;
3. De gezamenlijke doelstellingen met VenJ zijn toegevoegd.

De strategische agenda is in deze geherstructureerde vorm niet meer voorgelegd aan de managementraden en de Bestuurlijke Adviescommissies, de inhoud is immers ongewijzigd gebleven op de drie landelijke thema's na. De latere uitvoeringsplannen zullen uiteraard, zoals gebruikelijk, wel de gebruikelijke raden en gremia passeren voor advies alvorens te worden voorgelegd aan het (DB) Veiligheidsberaad.

Historie van besluitvorming / vervolg proces

Historie besluitvorming

Gremium	Datum	Inhoud besluit
AB VB	14 februari	Instemming met Agenda van de veiligheidsregio's en de inzet van het VB voor de Voorwaartse Agenda

Vervolg proces

Gremium	Datum / Termijn	Te nemen besluit / Processtap
DB	23 april	Instemming en doorgeleiding naar Veiligheidsberaad
VB	16 mei	Instemming en opdracht tot concretisering
VB	26 september	Voorleggen uitvoeringsplannen voor de 6 prioriteiten. Voorbereiding verloopt via geëigende route van managementraden en adviescommissies.

Communicatie

Na bespreking van dit voorstel in het Veiligheidsberaad zal de agenda worden gecommuniceerd met de managementraden, politie en bestuurlijke adviescommissies alsmede aan het ministerie van VenJ.

Bijlagen:

- 1) Strategische agenda versterking veiligheidsregio's
- 2) Overzicht wijzigingen
- 3) Beslisdocument gezamenlijke doelstellingen met VenJ
- 4) Concept bestuurlijk standpunt "functie directeur veiligheidsregio"

Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's 2014 - 2016

1. Inleiding

Door de toenemende verstrengeling tussen economie, technologie, ecologie, cultuur en bestuur is de complexiteit van de samenleving enorm toegenomen. Omdat de dreiging vanuit klassieke rampen werd verruimd met nieuwe ramptypen (andersoortige risico's en dreigingen) is de rampenbestrijding in de loop van de jaren uitgebreid van rampenbestrijding naar crisisbeheersing. De nieuwe vormen van risico's en dreigingen vragen om een ander soort aanpak, partners en strategie. Dit is ook de belangrijkste aanleiding geweest om crisisbeheersing op een grotere organisatieschaal te organiseren: de veiligheidsregio. De Wet Veiligheidsregio's beoogt een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing onder een regionale bestuurlijke regie.

Het Dagelijks Bestuur van het Veiligheidsberaad heeft besloten om de aanbevelingen van de Commissie Hoekstra, de eerder vastgestelde inhoud van de Agenda van de Veiligheidsregio's, de Voorwaartse Agenda en de gezamenlijke doelstellingen met de minister van V en J, samen te brengen een 'strategische agenda Versterking Veiligheidsregio's', met een looptijd van twee jaar. Een ambitie die door het bestuur wordt opgepakt en als een belangrijke opgave wordt gezien om de landelijke en regionale inspanningen ter versterking van de veiligheidsregio's zo goed mogelijk vorm te geven. De strategische agenda bevat zowel afgestemde inspanningen tussen het ministerie van VenJ als Veiligheidsberaad, maar biedt tevens ook een integraal inzicht in wat het Veiligheidsberaad in het geheel aan initiatief neemt om de versterking ter hand te nemen.

Voor een nadere uiteenzetting van de strategische agenda gaan we in op de volgende onderdelen:

- Uitgangspunten
- Strategische doelen
- Landelijke inspanningen qua inhoud en organisatie
- Organisatie

Hierna werken we deze onderdelen paragraafsgewijs verder uit zodat duidelijk wordt wat de agenda inhoudt. De nadere uitwerking van de verschillende onderdelen vindt per onderdeel afzonderlijk plaats en zullen dus apart aan het Veiligheidsberaad worden voorgelegd.

2. Uitgangspunten Agenda

De strategische agenda Versterking Veiligheidsregio's heeft als hoofduitgangspunt dat het voorziet in de gemeenschappelijke ambitie van het bestuur om vanuit de collectieve verantwoordelijkheid met elkaar de veiligheidsregio's naar een hoger niveau te brengen. Het fundament per veiligheidsregio kan verbeterd worden als veiligheidsregio's in staat zijn om samen te werken aan de juiste thema's. Samenwerking en landelijke aanpak lonen in termen van efficiency en kostenbesparing. De voorliggende agenda is op dit principe vormgegeven. Voor het Veiligheidsberaad is het van belang om nog een aantal uitgangspunten te benoemen.

- *Programmasturing als basisprincipe om maximaal te sturen op verbinding 'papier en werkelijkheid'*

Kenmerk van een programma (het kader waarin deze agenda moet worden gezien) is dat er gestuurd wordt op het realiseren van de doelstellingen. Voor de strategische agenda is het belangrijk dat helder

wordt gemaakt wanneer de doelen zijn gerealiseerd. De vraag 'wanneer zijn we tevreden' moet expliciet worden gemaakt, want dat geeft ook aan of uiteindelijk de effecten gesorteerd worden die vooraf beoogd zijn. Daarnaast is een belangrijk principe bij programmasturing dat bezien moet worden of allerhande werk aan reguleren en extra inspanningen ook daadwerkelijk die bijdrage leveren, die ervan verwacht wordt. Daardoor is er continu debat over de bijdrage van de inspanningen en zal er ook creatief gekeken worden of andere inspanningen mogelijk niet meer effect kunnen sorteren. Dat maakt dat een programma dynamisch van karakter is en dat helpt ook vernieuwing in de hand om met elkaar op zoek te gaan naar werkende oplossingen. Juist het expliciteren én monitoren van al deze veronderstellingen tussen 'doelen – inspanningen – resultaten en effecten' maakt dat er telkens een gesprek is over de relatie tussen de papieren voornemens en de feitelijke effecten.

- *Sturen op effecten, samenhang en robuustheid*

Terecht is door de directeuren veiligheidsregio's, de commissie bevolkingszorg op orde en anderen opgemerkt dat er meer sturing moet komen op het realiseren van de gewenste maatschappelijke effecten. Programmasturing sluit nadrukkelijk aan op dit uitgangspunt. Feit is wel dat in de onderbouwing van de gewenste effecten en de geleverde inspanningen er meer (wetenschappelijk) onderzoek nodig is om daar meer gefundeerde uitspraken over te kunnen doen. Neemt niet weg dat juist vanuit het programma duidelijk wordt gemaakt wat per inspanning het feitelijk beoogde effect is. Dit alleen al levert een scherper debat op of daarmee de juiste inspanningen worden geleverd. Daarnaast is het belangrijk dat de samenhang van alle inspanningen wordt gezien. Op die manier kan het programma duiden waarom er prioriteit aan bepaalde activiteiten wordt gegeven (en tegelijkertijd ook inzicht bieden in wat er allemaal gebeurt) om de effecten van het programma te realiseren. Het bevorderen van de samenhang der dingen zorgt voor meer robuustheid van de strategische agenda en daarmee ook voor een grotere effectiviteit.

- *Maximale wisselwerking tussen land en regio's*

Collectieve verantwoordelijkheid voor het versterken van de veiligheidsregio's maakt dat maximaal gebruik gemaakt moet worden van alle aanwezige kennis en kunde op landelijk en regionaal niveau. Dit werkprogramma gaat uit van het principe dat er al veel gebeurt in de veiligheidsregio's om het eigen huis goed op orde te hebben. Om die reden is de strategische agenda vooral gericht om met elkaar juist die activiteiten op te pakken die extra waarde toevoegen ten behoeve van de veiligheidsregio's. Het principe 'van en voor de veiligheidsregio's' is ook voor deze agenda essentieel en richtinggevend.

- *Wetende dat er al veel is vraagt om scherpere op de toegevoegde waarde van de inspanningen*

De strategische doelen zijn niet nieuw en er worden al diverse inspanningen verricht op deze thema's. Voor veel van de inspanningen geldt dat heel precies gekeken moet worden wat er feitelijk nog nieuw gerealiseerd moet worden of waar verbindingen gelegd kunnen worden. Dat vraagt een timmermansoog en tegelijkertijd historisch geweten om te voorkomen dat er geen werk dubbel wordt gedaan. Bij elke activiteit is het van belang dat heel goed gedefinieerd wordt wat de ambitie is en welk probleem van een oplossing(srichting) wordt voorzien. Scherpere en precisering is voor een betekenisvol werkprogramma in cruciaal, juist ook om het die toegevoegde waarde te laten hebben die we als Veiligheidsberaad nastreven.

Kortom: het gaat om het werkend krijgen van alle inspanningen die ook door regio's worden ervaren als ondersteunend en van toegevoegde waarde in hun eigen versterkingsproces, opdat we maximaal kunnen voldoen aan de doelen die we beogen (en de effecten die we gaan sorteren).

3. Strategische doelen Werkprogramma

'Nederland veiliger door het voorkomen en tegengaan (herstel) van maatschappelijke ontwrichting' is het hoofddoel waar het Veiligheidsberaad voor staat. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat er überhaupt sprake is van maatschappelijke ontwrichting en mocht dit onverhoopt toch gebeuren, dan willen we dat een effectief werkende crisisorganisatie ervoor zorgt dat het herstel zo snel mogelijk plaatsvindt. Een belangrijke doelstelling aangezien we voor alle burgers in Nederland willen bijdragen aan een veiliger samenleving, waar wij als bestuur en veiligheidspartners richting en inhoud aan geven.

Het nader uitwerken van de bovenstaande hoofddoelstelling behelst twee componenten. Aan de ene kant het principe van voorkomen van maatschappelijke ontwrichting (risicobeheersing) en aan de andere kant het principe van het tegengaan van feitelijk voordoende maatschappelijke ontwrichting (crisisbeheersing). Vertaald naar doelstellingen betekent dat er twee strategische hoofddoelen centraal staan:

1. Het versterken van risicobeheersing
2. Het versterken van crisisbeheersing

3.1 Versterken risicobeheersing: voorkomen is beter dan genezen!

Een bekend en nog altijd relevant adagium binnen de context van risicobeheersing is: 'voorkomen is beter dan genezen'. Een breed gedragen beeld is dat vanuit de veiligheidsregio's op dit onderwerp meer winst behaald kan worden. Vernieuwend op dit thema is dat de illusie van volledige 'beheersing' wordt losgelaten en meer gesproken wordt over 'risicogerichtheid'. Risicogerichtheid gaat er van uit dat niet alle risico's zijn uit te sluiten en dat het ook niet alleen aan de veiligheidsregio is om daar invloed op uit te oefenen. Risicogerichtheid moet helpen in het leggen van de focus op de beïnvloedbare risico's. In het verder vertalen (en operationaliseren) van deze hoofddoelstelling zal het gaan om aandacht voor:

- Van regelgestuurd naar outcome-denken'
- Van regulerend naar lerend toezicht
- Van vergunningen naar duurzame gedragsverandering'.

Het verder verfijnen en uitwerken van het risicogericht denken (ook als belangrijke prioriteit benoemd door de directeuren veiligheidsregio's) moet uiteindelijk leiden tot het versterken van risicobeheersing in Nederland.

3.2 Versterken crisisbeheersing: iets wat je vaker doet, doe je vaker goed!

Lector Menno van Duijn stelt dat het niveau van de crisisorganisatie soms achterblijft vanwege het gegeven dat 'iets wat je zelden doet, je ook zelden goed doet'. Als we deze stelling omdraaien, geldt ook dat 'iets dat je vaker doet, je ook vaker goed doet'. De centrale vraag voor veel regio's is wat je kan doen om de ervaringen van de sleutelfunctionarissen in de crisisorganisatie te verbreden en kwalitatief te vergroten. Deze vraag naar een slagvaardige crisisorganisatie moet echter in breder perspectief worden geplaatst door goed te kijken wat er nog meer gestimuleerd kan worden om de crisisbeheersing te versterken.

Alle veiligheidsregio's zijn dagelijks bezig met het versterken van de crisisbeheersing in de regio. In de strategische agenda moet goed nagedacht worden hoe juist op dit onderwerp de wisselwerking tussen de regio's gestalte kan krijgen om de versterking van crisisbeheersing landelijk van een impuls te voorzien. Onderzoeken naar aanleiding van grootschalige incidenten en crises en tussentijdse meetmomenten vanuit bijvoorbeeld de Inspectie VenJ laten nog vaak zien dat er de nodige winst te behalen valt op het thema crisisbeheersing. Voor het Veiligheidsberaad meer dan genoeg redenen om het versterken van de crisisbeheersing als tweede strategische hoofddoel te benoemen.

4. Landelijke inspanningen qua inhoud en organisatie

Nu de strategische doelen zijn benoemd is het vervolgens van belang om de doelen te vertalen naar concrete inspanningen. Op voorhand moeten hierover twee opmerkingen worden gemaakt. Allereerst geldt dat omtrent de inspanningen voor het versterken van de risicobeheersing er twee parallelle trajecten plaatsvinden. Met de Minister van Veiligheid en Justitie is door het DB van het Veiligheidsberaad afgesproken dat er een gezamenlijke uitwerking komt op een drietal thema's. Dit zijn de thema's water en evacuatie, continuïteit van de samenleving en nucleair. Deze onderwerpen worden in het totaalprogramma meegenomen, maar duidelijk moge zijn dat qua organisatie en sturing deze thema's gezamenlijk worden vormgegeven door VenJ en het Veiligheidsberaad.

Ten tweede geldt dat we als Veiligheidsberaad de inspanningen zowel op inhoudelijk niveau als op organisatieniveau invulling geven. De ambitie is om inhoudelijk meerwaarde te genereren op risico- en crisisbeheersing. Tegelijkertijd willen we ook landelijk effect sorteren in het versterken van de organisatie van de veiligheidsregio's. Dit past in de gemeenschappelijkheid van de ambitie en het stimuleren van collectieve verantwoordelijkheid van bestuur en veiligheidsregio's.

Hierna zullen we de inspanningen per strategische hoofddoelstelling nader uitwerken. In deze notitie kiezen we er bewust voor om de activiteiten op hoofdlijnen te beschrijven. Zoals hiervoor aangegeven zal de strategische agenda per inspanning moeten weergeven wat de veronderstelde bijdrage gaat zijn en hoe hierin 'historie en ervaring' maximaal benut wordt. De echte meerwaarde zit in het preciseren van de doelstellingen en de wil om het thema te verdiepen en te vernieuwen.

4.1 Inhoudelijke Inspanningen ter versterking risicobeheersing

Zoals hierboven aangegeven dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de inspanningen die in samenwerking tussen VenJ en het Veiligheidsberaad worden uitgevoerd en de inspanningen die vanuit het totale programma (=agenda) worden uitgevoerd (en aangestuurd). Hierna wordt eerst ingegaan op de drie gezamenlijke activiteiten en daarna worden de andere inspanningen kort toegelicht.

Gezamenlijke inspanningen Veiligheid en Justitie en Veiligheidsberaad

Water en evacuatie

Een beschermd Nederland, tegen de gevolgen van te veel of juist te weinig water. Een plek waar een ieder veilig kan wonen, werken en recreëren. Dat is de gezamenlijke ambitie waar de Nederlandse overheid voor staat. Alhoewel er kennisleemtes ten aanzien van dit onderwerp zijn, is er ook veel informatie beschikbaar en zijn er veel best practices. Die informatie en kennis is echter versnipperd aanwezig en lastig toegankelijk voor burgers, maar ook voor professionele partijen. Op dit terrein veranderen (wetenschappelijke) inzichten snel. Diverse organisaties werken, al dan niet in samenwerkingsverbanden, aan het thema 'water en evacuatie'. Deze gezamenlijke doelstelling beoogt de individuele en gezamenlijke ambities van samenwerkingspartijen (veiligheidsregio's, departementen, waterschappen etc.) te bepalen met als resultaat *het ontwikkelen van een adequate rampenbeheersing bij overstromingen, als integraal onderdeel van meerlaagsveiligheid (dus in samenhang met waterkeringen en ruimtelijke inrichting) en het realiseren, door effectieve samenwerking zowel in preparatie, respons als risicobeheersing, van een acceptabel risico.*

Continuïteit van de samenleving, voorkomen van maatschappelijke ontwrichting door grootschalige uitval

In ons dagelijks leven maken we voortdurend gebruik van elektriciteit, ICT, telecommunicatie, drinkwater enzovoorts. Maar wat als een dergelijk proces, om welke reden dan ook, uitvalt? Deze uitval kan voor grote maatschappelijke problemen en onrust zorgen. Door deze toegenomen verwevenheid en afhankelijkheid van de samenleving van dergelijke processen is van belang dat er aan goede informatiepreparatie wordt gedaan en er goede afspraken zijn gemaakt tussen het Rijk, de

veiligheidsregio's, de politie en de private partners om voldoende veerkracht te kunnen tonen op het moment van grootschalige uitval. Vanuit het perspectief van de veiligheidsregio als netwerkorganisatie. Op deze manier kan discontinuïteit van de samenleving zoveel als mogelijk worden voorkomen, maar niettemin is het noodzakelijk om in tijden van crises de veerkracht van burgers en partijen te stimuleren. Daarom is de gezamenlijke ambitie dat *grootschalige uitval, verstoring of aantasting van de continuïteit van de samenleving kan worden voorkomen of geminimaliseerd door effectief samen te werken in risico- en crisisbeheersing. De veiligheidsregio's, het rijk en de crisispartners maken daartoe afspraken op het terrein van alertering, alarmering, planvorming, opleiden, trainen, oefenen en risico- en crisiscommunicatie, die aantoonbaar bijdragen aan de robuustheid en veerkracht van de samenleving. Ook is een nadere duiding nodig bij welke vitale sectoren de kwetsbaarheid het grootst is en welke dus met voorrang moeten worden opgepakt.*

Nucleaire veiligheid

Nederlanders hebben veel voordeel van nucleaire kennis. Door de ontwikkelingen op het nucleaire terrein hebben we de beschikking over elektrische auto's, zonnecellen en ook ziekten als kanker zijn te bestrijden met in Nederland gefabriceerde radioactieve geneesmiddelen. Deze ontwikkelingen brengen ook gevaren met zich mee, waar de samenwerkingspartners een grote verantwoordelijkheid in hebben. Deze behelst de veiligheid op en rond kerninstallaties te garanderen, maar ook daadkrachtig in te grijpen en te handelen op het moment dat een incident zich voor doet. In dit kader is het van belang zicht te krijgen op ieders taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden als het gaat om de voorbereiding op en de bestrijding van een nucleair incident. De grens tussen verantwoordelijkheden van het Rijk en regio hebben in het verleden aanleiding gegeven tot onduidelijkheid, vandaar dat deze gezamenlijke doelstelling tracht hieraan invulling en betekenis te geven, waarbij de urgentie voor iedere veiligheidsregio evident is (en dus ook niet alleen gerelateerd wordt aan kerncentrales binnen of buiten onze landsgrenzen, maar het gaat om voorkomen en tegengaan van grootschalige incidenten met ioniserende straling). *De veiligheidsregio's, het rijk, exploitanten en andere crisispartners hebben als gezamenlijke ambitie om door effectieve samenwerking in risico- en crisisbeheersing (inclusief nafase/herstel) adequaat te kunnen reageren op een nucleair of radiologisch incident, binnen of buiten de eigen landsgrenzen. Van het rijk, de veiligheidsregio's en andere crisispartners wordt verwacht dat deze de effecten van mogelijke maatregelen bij (een dreigende) stralingsincident vooraf kennen en in staat zijn om gegeven de beschikbare ruimte en capaciteiten optimale beslissingen te nemen en goed samen te werken. Dit betekent dat zij aan moeten kunnen geven wat wel en niet van elkaar te kunnen verwachten en hoe zij met verschillende dreigingsituaties moeten omgaan. Dit vereist enerzijds de gebiedsgerichte en regio-overstijgende samenwerking tussen bron- en effectregio's te versterken (ook grensoverschrijdend). Anderzijds vraagt het om versterking van de samenwerking tussen Rijk-regio's, zowel in de preparatie en respons, om samenhangende nucleaire veiligheidsstrategieën uit te werken, te implementeren, te trainen, op te leiden en beoefenen, uit te voeren en te verbeteren. Om dit te realiseren is een gedeelde en onderhouden kennis en informatiebasis nodig, door het ontwikkelen, ontsluiten en delen van kennis, informatie, ervaring en expertise, onder meer in databestanden en beslissingsondersteunende systemen.*

Inspanningen Veiligheidsberaad¹

Opstellen visie risicogerichtheid

Zoals hierboven genoemd is het van belang om qua denken meer inhoud te geven aan wat risicogerichtheid inhoudt voor de veiligheidsregio's. Dit wordt gezien als een kentering in het denken over veiligheid. Het is duidelijk dat niet een exclusief thema is voor de veiligheidsregio's; vele andere partijen (RUD, provincies, gemeenten, private partijen) hebben verantwoordelijkheden op dit onderwerp en zijn ook nodig om verandering in denken (en doen) te realiseren. De opgave is om eerst een visie op te stellen over risicogerichtheid aansluitend bij de diverse ontwikkelingen die spelen (denk aan de Omgevingswet). De veiligheidsregio wil in deze meer aan de voorkant komen en daarin

¹ Hierna volgen enkel nog inspanningen die door het Veiligheidsberaad geïnitieerd en aangestuurd worden.

een actieve rol vervullen om na te denken over de risico's en veiligheidsaspecten inzake de fysieke leefomgeving en daarin tot doordachte keuzes te komen over aanvaardbare of onaanvaardbare risico's. Thema's als risicobewustzijn, tolerantiegrenzen, participatiemaatschappij krijgen hierin een plaats.

Positioneren Veiligheidsregio's vanuit ontwikkeling omgevingswet/ omgevingsrecht

In het verlengde van de op te stellen visie op risicogerichtheid is het voor veiligheidsregio's cruciaal om vooral ook met de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) tot een intensieve samenwerking te komen. In dit kader is de ontwikkeling binnen het omgevingsrecht van belang. In deze is het belangrijk om in samenwerking met het veld meer handelingsperspectief te creëren. Om de samenwerking tussen veiligheidsregio's en RUD's van de gewenste impulsen te voorzien zal daarvoor een duidelijk kader worden ontwikkeld.. Om meer nadruk te leggen aan het voorkomen en beheersen van risico's is het van belang dat de veiligheidsregio goed gepositioneerd wordt aan de voorkant van de risicoketen. Een benadering die vooral in de omgeving van de veiligheidsregio's geen automatisme is en daarom vraagt om een duidelijk kader en positionering.

Innovatie Brandweezorg²

Met de visie Brandweer over Morgen (die thans in 2014 herijkt wordt) heeft de brandweer belangrijke stappen gezet op het thema innovatie. Innovatie gericht op het vergroten van het maatschappelijk rendement en het bijdragen aan de zorg voor de continuïteit van het maatschappelijk leven. Nu de regionalisering in alle regio's voltooid is, kan vanuit de brandweer de volgende slag gemaakt worden op het innoveren en versterken van de brandweezorg. Deze richt zich in ieder geval op twee aspecten. Ten eerste wordt het perspectief van brandweezorg verder uitgebreid naar diverse partijen die daaraan – naast de brandweer - een bijdrage kunnen leveren. Een filosofie die ook concreet moet worden vertaald naar wat daar aan activiteiten in mogelijk is (hoe kunnen bijvoorbeeld initiatieven worden gestart om het brandveilig leven te bevorderen). Ten tweede speelt ook in deze de vraag hoe de maatschappelijke toegevoegde waarde van de brandweer verder kan worden versterkt. Een vraag in deze is bijvoorbeeld hoe een lokale post voor verschillende maatschappelijke doeleinden kan worden gebruikt om de effectiviteit te vergroten (denk als voorbeeld aan 'Brandweer in de wijk naar de toekomst'). Naast deze aspecten is in het kader van risico- en crisisbeheersing ook belangrijk om brandweerspecifieke thema's op te pakken zoals variabele voertuigbezetting en opkomsttijden.

Publieke gezondheid

Groeiende aandacht voor publieke gezondheid bij incidenten en rampen is gewenst. Bij de meeste calamiteiten blijkt ook de publieke gezondheid in het geding en kan zelfs groter effect hebben dan het incident zelf.

4.2 Organisatorische inspanningen ter versterking van risico- en crisisbeheersing

Om invulling te geven aan de ambitie om maximaal van elkaar te leren en elkaars kennis/ervaring te benutten, heeft het Veiligheidsberaad besloten om ook voor de organisatie van de veiligheidsregio's een aantal gezamenlijke activiteiten te benoemen. Deze organisatorische inspanningen worden gezien als een belangrijke hefboom ter versterking van het geheel en daarmee direct van invloed op zowel een versterkte risicobeheersing als crisisbeheersing. Hierna werken we de inspanningen kort nader uit.

Kwaliteit en vergelijkbaarheid veiligheidsregio's

De kwaliteit van de veiligheidsregio's kan in veel gevallen nog onvoldoende inzichtelijk worden gemaakt en bovendien niet onderling vergeleken worden. Op basis van een gezamenlijke definitie kan worden bepaald welke instrumenten nodig zijn om de beoogde kwaliteit te bereiken. Pas dan kan benchmarking plaatsvinden en kunnen veiligheidsregio's van elkaar leren. Hieruit volgt ook een zekere mate van uniformering en standaardisatie. Een vervolgstap is de realisatie van een kwaliteitszorgsysteem voor veiligheidsregio's waarmee de geleverde prestaties ten opzichte van de

² Deze inspanning heeft zowel betekenis voor de bijdrage aan risico- als crisisbeheersing.

gewenste prestaties inzichtelijk kunnen worden gemaakt. Een kwaliteitszorgsysteem bestaat uit kwaliteitsnormen. Kwaliteitsnormen zeggen iets over de eisen die je aan de organisatie stelt om de prestaties inzichtelijk te maken, niet over de prestaties die de organisatie levert. Wel over *hoe* je de door de opdrachtgever gewenste prestaties formuleert en terugkoppelt. Een kwaliteitszorgsysteem geeft regio's de mogelijkheid om te rapporteren over hun prestaties en verbeteringen te identificeren. Er zijn reeds lopende ontwikkelingen op het gebied van landelijke monitoringssystemen. Denk aan Cicero (kwaliteitsnormen en -instrumenten brandweer) en Aristoteles (prestatiemeting en -verantwoording veiligheidsregio's). Bij de ontwikkeling van een kwaliteitszorgsysteem voor de veiligheidsregio's moet een verbinding worden gelegd met lopende ontwikkelingen, zoals de visitaties en kostenanalyses van veiligheidsregio's. Het is daarbij van belang gezamenlijk afspraken te maken over welke parameters inzichtelijk gemaakt gerapporteerd dienen te worden zodat onderlinge vergelijking tussen regio's mogelijk wordt (uiteraard ruimte voor maatwerk als gevolg lokale afspraken).

Dit thema zal met voorrang worden uitgewerkt in concrete uitvoeringsvoorstellen.

Samenwerking in de regio: versterken interdisciplinaire en intersectorale samenwerking

Veiligheidsvraagstukken zijn dermate complex dat de inbreng van partners uit verschillende sectoren noodzakelijk is. In het versterken van de samenwerking ligt voor alle veiligheidsregio's een continue opgave (mede ook omdat de omgeving continu in beweging is). De veiligheidsregio's hebben een belangrijke regiefunctie om de samenwerking met hun partners in de regio goed te borgen. Het gaat hier niet alleen om de klassieke partners (als politie en defensie), maar juist ook om de publieke en private partijen die op allerhande relevante thema's een belangrijke toegevoegde waarde hebben. Daar waar partners nationaal zijn georiënteerd, is het van belang dat de veiligheidsregio's als collectief optreden. Dit is ook de reden waarom op initiatief van het Veiligheidsberaad met belangrijke vitale partners op regionaal niveau convenanten zijn afgesloten naar landelijk vastgesteld model als begin voor een duurzame samenwerking. Belangrijk is dat de ambitie op onderwerpen sturend is op hoe je als regio samenwerkingsrelaties inricht en feitelijk vorm geeft. Samenwerking is geen doel op zich, maar is een belangrijke hefboom om onderwerpen in samenhang verder te brengen. Landelijk zal worden voorzien dat zowel op inhoud als qua verdieping van het thema samenwerking handreikingen worden geboden om samenwerkingsverbanden succesvol in te richten. Daarnaast is het ook van belang dat de samenwerking met ondermeer politie en defensie op landelijk en regionaal niveau goed geborgd worden (mede ook door de ontwikkelingen die in de organisaties plaatsvinden). In dit kader biedt de quick scan Versterking Civiel-Militaire Samenwerking goede aanknopingspunten voor verdere uitwerking van de gewenste samenwerking. VCMS zal met voorrang worden opgepakt en worden omgezet in een actieprogramma dat aan het Veiligheidsberaad wordt voorgelegd.

Rol en positie directeur Veiligheidsregio

Op dit moment wordt de functie en positie van de directeur veiligheidsregio verschillend ingevuld. Dat draagt niet bij aan de gewenste onderlinge samenwerking tussen regio's, de samenwerking met partners en met het Rijk. Doel is om de functie van de directeur Veiligheidsregio landelijk meer uniform te borgen, zodat ook explicieter wordt wat hun taken zijn op het initiëren van samenwerkingsverbanden en hun bijdrage aan het versterken van de risico- en crisisbeheersing. Het Veiligheidsberaad stelt een bestuurlijk standpunt op inzake de functie van directeurs veiligheidsregio's.

Informatievoorziening

Dit onderwerp kan niet los worden gezien van de ontwikkelingen die nu plaatsvinden in de vorming van een Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO). De LMO wordt verantwoordelijk voor de Meldkamer en de daarbij horende landelijke informatie- en communicatievoorziening. Helder is dat de veiligheidsregio's verantwoordelijk blijven voor het stellen van de behoefte en het ophalen van de vraag. Ook in het kader van het kunnen waarmaken van de gezagsrol is een belangrijke rol weggelegd voor de veiligheidsregio's. Belangrijk is goed aandacht te hebben voor de consequenties voor de veiligheidsregio's van de verdere standaardisatie van de werkprocessen en

informatievoorziening. In dit kader is het van belang dat het Veiligheidsberaad sturing blijft geven aan het versterken van het netcentrisch werken en een geo-voorziening. In deze kan vanuit de strategische agenda goed aangesloten worden op hetgeen reeds plaatsvindt binnen het Programmaoverleg Informatievoorziening (POI). Informatievoorziening is bij uitstek een terrein waarop motiverende factoren als kostenefficiëntie en meerwaarde zich al ruimschoots hebben bewezen. Samenwerking en landelijke aanpak lonen.

Positionering Veiligheidsberaad

Een laatste organisatorische inspanning die in dit kader benoemd wordt is de continue aandacht voor een effectieve positionering van het Veiligheidsberaad. Het is van belang dat niet alleen de veiligheidsregio's zelf, maar ook het Veiligheidsberaad zich verder ontwikkelt. Dit is nodig om de ambities en inspanningen die in deze Strategische Agenda benoemd zijn te realiseren. Het is daarom van belang te onderzoeken hoe het Veiligheidsberaad in de toekomst verder kan groeien naar bestuurlijk platform dat namens de afzonderlijke veiligheidsregio's over voldoende bestuurskracht beschikt, binnen de kaders van verlengd lokaal bestuur. Het dagelijks bestuur van het Veiligheidsberaad vervult hierbij een initiërende rol; de uiteindelijke positie en rol van het Veiligheidsberaad dient echter te worden gedragen en gedeeld door alle leden en de veiligheidsbesturen van de afzonderlijke regio's.

4.3 Inhoudelijke Inspanningen ter versterking crisisbeheersing

Versterken bevolkingszorg

De bevolkingszorgprocessen zijn belangrijke processen in de crisisbeheersing en hebben grote impact op het effect en met name de beleving van het effect door burgers en getroffen. De uitvoering van deze processen is niet optimaal en in inspectierapporten komt regelmatig naar voren dat de bevolkingszorgprocessen niet goed genoeg zijn uitgevoerd. Dit komt deels door niet passende toetsingskaders, maar deels ook doordat gemeenten en regio's met elkaar nog druk doende zijn met de implementatie en de manier van organiseren van de bevolkingszorgprocessen. Opgave voor de komende periode is om het professionaliseren van de bevolkingszorgprocessen in samenhang te bezien en daarin landelijk als regio's gebruik te maken van best practices en ontwikkelpotentieel. Deze activiteit hangt sterk samen met het vergroten van de kwaliteit en vergelijkbaarheid tussen regio's. Hier gaat het niet om het bedenken van nieuwe ideeën, maar om gezamenlijk de implementatiekracht te vergroten, zodat bevolkingszorg een volwaardige kolom is binnen het totaal van de crisisbeheersing. Met de minister van VenJ is een bestuurlijke afspraak gemaakt dat dit thema met prioriteit aandacht behoeft. Om die reden zal het ook met voorrang worden opgepakt.

Versterken zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is gerelateerd aan communicatieve uitingen en zal integraal onderdeel moeten uitmaken van de in de toekomst te ontwikkelen (beleids)instrumenten. Zelfredzaamheid houdt in dat burgers eigen verantwoordelijkheid nemen en dat de overheid dit goed meeneemt in beleid, plannen en procedures. Het expertisecentrum zelfredzaamheid is ingericht om initiatieven te continueren, innovaties te doordenken en regio's te helpen met het verder brengen van dit onderwerp. Dit onderwerp hangt ook nauw samen met de inhoudelijke thema's die gezamenlijk worden opgepakt met VenJ als het gaat om de thema's water en evacuatie, continuïteit en veerkracht en nucleaire veiligheid.

Versterken (boven)regionale hoofdstructuur crisisbeheersing

Effectieve crisisbeheersing valt of staat bij een goede crisisorganisatie, waarvoor geldt dat er 24/7 een hoofdstructuur ingericht kan worden met vakbekwame functionarissen - die opgeleid en getraind zijn - om de crisis met behulp van de operationele diensten en andere direct betrokkenen adequaat tegen te gaan. Zowel landelijk, bovenregionaal als regionaal wordt er veel gedaan om de crisisstructuur optimaal voor te bereiden voor de momenten dat deze nodig is. Gaandeweg ontstaat vaker de vraag of de inrichting nog voldoet aan de eisen die uiteindelijk gesteld worden. De uitkomsten van incidenten

en ook oefeningen (waaronder de gehouden systeemtesten in diverse regio's) maken steeds duidelijk dat het per regio moeilijk is om alle functies in de crisisorganisatie op kwalitatief niveau goed te borgen. Een situatie die vraagt om een nadere doordinking van de crisisorganisatie, met als doel om met behulp van de veiligheidsregio's te komen tot innovatieve voorstellen om de crisisorganisatie effectiever (en mogelijk ook efficiënter) in te richten. Kortom: het zoeken naar wegen om ervoor te zorgen dat de veiligheidsregio's het principe van 'iets dat je vaker doet, doe je vaker goed' ook feitelijk opgeld te laten doen.

5. Organisatie van de strategische agenda

Opdrachtgever: *Veiligheidsberaad*

Voor de programmaorganisatie geldt het uitgangspunt dat de ambtelijk strategisch verantwoordelijken van de veiligheidsregio's goed betrokken worden en verantwoordelijkheid dragen in de uitvoering. Vanuit het IFV kan programma gefaciliteerd worden. Per inspanning wordt bezien wat reeds gaande is en wat nog nader georganiseerd moet worden. Uitgangspunt hierbij is dat aangesloten wordt op reguliere structuren en gebruik wordt gemaakt van het model van cocreatie. Bij de concrete uitwerking van de verschillende onderdelen zal steeds de samenhang met het Meerjarenbeleidsplan van het IFV worden meegenomen. En zullen de verantwoordelijkheden worden beschreven. Overall regie en monitoring geschiedt via de afdeling BDO.

De uitwerking vindt plaats middels een projectmatige aanpak. Voor de drie geprioriteerde onderwerpen worden werkgroepen aangewezen die projectplannen opstellen. Deze worden vervolgens door het Veiligheidsberaad van 26 september 2014 geaccordeerd. Daarna kan de uitvoering van de projecten ter hand worden genomen.

Boven de projecten ressorteert het DB als stuurgroep die binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders het totaal begeleidt en toezicht houdt op de realisatie van de doelstellingen binnen de gestelde termijn. Elk afzonderlijk project kent een projectleider die wordt ondersteund door een projectsecretaris, geleverd vanuit IFV.

In de projectplannen zijn ten minste de volgende thema's uitgewerkt:

a) Wat is precies de opdracht

Op basis van bovenstaande beschrijving van de inhoudelijke thema's moet voldoende SMART gemaakt worden wat er precies het resultaat is van het project.

b) Wie is de opdrachtnemer

Voldoende duidelijk moet worden wie deze opdracht (als projectleider) gaat uitvoeren.

c) Hoe is de financiering beoogd

Er moeten afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop de gezamenlijke doelstelling gefinancierd gaat worden.

d) Op welke wijze borgen we de gemaakte afspraken

Deze borging of codificering kan op verschillende manieren plaats vinden, middels een intentieverklaring, wetswijziging of opname in het regionaal crisisplan

e) Wat is de voortgang

In een bijgevoegde planning moet aandacht zijn voor de relevante mijlpalen..

De opstelling van projectplannen voor de drie inhoudelijke thema's die gezamenlijk met VenJ ter hand worden genomen geschiedt via cocreatie tussen de NCTV, de veiligheidsregio's en het IFV/bestuursondersteuning. Ook deze plannen zullen aan het Veiligheidsberaad van 26 september worden voorgelegd via de geëigende routes. Een uitwerking van deze drie gezamenlijke doelstellingen treft u in de bijlage.

6. Tot slot

De strategische agenda heeft een looptijd van twee jaar. Het voorgaande geeft een kader aan van waaruit de strategische agenda gestart wordt en na goedkeuring door het Veiligheidsberaad verder zal worden uitgewerkt. Duidelijk moge zijn dat de inspanningen verder uitgewerkt en geconcretiseerd worden, zodat dit geen papieren beleidsvoornemens blijven. We gaan gericht werken aan resultaten om uiteindelijk een bijdrage te leveren aan het versterken van de risico- en crisisbeheersing. Een agenda die vanuit het bestuur gericht wordt, maar verder qua inrichting en verrichting door diverse partijen ter hand zal worden genomen. Daarbij is het van groot belang dat kritisch en met een 'open mind' wordt bezien of de doeleinden daadwerkelijk gerealiseerd worden. Hierdoor kan het Veiligheidsberaad als opdrachtgever goed blijven sturen op het versterkingsproces van de veiligheidsregio's, met als hoofddoel ***'Nederland veiliger te maken door voorkomen en tegengaan van maatschappelijke ontwrichting'***.

LEESWIJZER		
Vertaling van de inhoud van de Agenda van de veiligheidsregio's en de VB inzet voor de Voorwaartse Agenda naar de Strategische Agenda 2014-2016		
Agenda van de Veiligheidsregio's, versie 14 februari 2014		
	<i>Inhoudelijk thema</i>	<i>Hoe verwerkt in Strategische Agenda</i>
1.	Output gerichte sturing <ul style="list-style-type: none"> a. Meer focus op risicogerichtheid en b. Toetsing op basis van outcome 	Sturing op effecten is opgenomen als uitgangspunt op pagina 2 en als strategisch doel op pagina 3. Focus op risicogerichtheid is geconcretiseerd in een Visie op risicogerichtheid in 4.1 op pagina 5.
2	Vergroten lerend vermogen van de veiligheidsregio's	Dit thema is in de Strategische Agenda onderdeel van het grotere geheel van de Vergroting van de kwaliteit en onderlinge vergelijkbaarheid (4.2 pagina 6). Pas als benchmarking mogelijk is, kan het leereffect worden geoptimaliseerd.
3	Versterken multi- en interdisciplinaire samenwerking: partners, politie en defensie	Dit thema is integraal overgenomen in 4.2 op pagina 7. Uitgangspunt is de veiligheidsregio als netwerkorganisatie van waaruit samengewerkt wordt met alle partners, zowel publieke als private.
4	Innovatieve Brandweezorg	Integraal opgenomen in 4.2 op pagina 6.
5	Verder doorontwikkelen van bevolkingszorg	Integraal opgenomen in 4.3 op pagina 8. Dit thema zal met voorrang worden voorzien van een uitvoeringsplan. Het rapport Bevolkingszorg op Orde 2.0 zal hiervoor belangrijke input bieden.
6	GHOR zichtbaar, beschikbaar en bereikbaar houden	Bij de uitwerking van alle benoemde prioriteiten zullen aspecten van publieke gezondheid worden meegenomen. Zie 4.1 op pagina 6.
7	Motiveren en benutten van zelf- en samenredzaamheid	Integraal opgenomen in 4.3 op pagina 8.
8	Versterken positie Veiligheidsberaad	Is opgenomen als "positionering Veiligheidsberaad" in 4.2 op pagina 8. Essentie is dat het debat over de positionering gevoerd moet worden door de leden van het VB zelf, waarbij het DB een initiërende rol heeft.
9	Versterken rol en betrokkenheid	Tijdens het Veiligheidsberaad van 14

	gemeenteraden	februari is voorgesteld de veiligheidsregio's zelf een "geschikt format" te laten vinden om de betrokkenheid van de gemeenteraden te vergroten en te informeren. Dit thema is derhalve niet meegenomen naar de Strategische agenda.
10	Versterken positie directeur veiligheidsregio en coördinerend functionaris	De positie van de directeurs veiligheidsregio is in de vorm van een bestuurlijke afspraak met de minister van VenJ opgenomen in de Strategische Agenda.
11	Verdere standaardisatie informatie -en communicatievoorziening	Is integraal opgenomen in 4.2 op pagina 7.
Voorwaartse agenda, versie 14 februari 2014		
1.	Sturen op effecten	Als uitgangspunten voor deze Strategische agenda zijn in hoofdstuk 2 programmasturing en het sturen op effecten, samenhang en robuustheid benoemd. Een belangrijk uitgangspunt bij programmasturing is dat gezien moet worden of de verrichte inspanningen daadwerkelijk een bijdrage leveren die verwacht wordt (het creëren van effecten). Een programma maakt scherp wat het beoogde effect is dat bereikt moet worden, derhalve kan hier ook beter op gestuurd worden.
2.	Focus op risicogerichtheid	Het versterken van de risicobeheersing en meer specifiek de focus op risicogerichtheid wordt als strategisch hoofddoel opgenomen in de Strategische Agenda, zie hoofdstuk 3. Ook wordt er in hoofdstuk 4 aangegeven dat er een visie op risicogerichtheid zal worden opgesteld.
3.	Kwaliteit en vergelijkbaarheid	<i>Het onderwerp Kwaliteit en vergelijkbaarheid veiligheidsregio's is opgenomen in hoofdstuk 4.2 van de Strategische Agenda, onder het kopje</i>

		“organisatorische inspanningen ter versterking van de risico- en crisisbeheersing”.
4.	<p>Versterken multi- en interdisciplinaire samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politie • Defensie • Vitale partners 	<p>Ook het onderwerp samenwerking komt nadrukkelijk terug in de Strategische Agenda, onder hoofdstuk 4.2. Hier worden de politie, defensie en onze vitale partners als belangrijke samenwerkingspartners benoemd. In de gezamenlijke doelstellingen (samen met VenJ) is ook zichtbaar dat alle drie doelstellingen (water, grootschalige uitval en nucleair) staan of vallen met een gedegen interdisciplinaire samenwerking. Dit onderwerp is daarom niet weg te denken uit de Strategische Agenda.</p>
5.	Positie directeur veiligheidsregio	<p>Zoals hierboven reeds is weergegeven, is de positie van de directeur veiligheidsregio in de Strategische agenda opgenomen als bestuurlijke afspraak met de minister van VenJ, zie hoofdstuk 4.2. Naar aanleiding van bespreking van dit onderwerp in het overleg tussen de minister van VenJ en de DB-leden van het Veiligheidsberaad is besloten dat dit een zaak betreft die niet landelijk maar in de regio's zelf geregeld moet worden. Dit is contrair aan de wijze waarop dit eerder verwoord was in de “voorwaartse agenda”. Toen stond er namelijk dat de positie van de directeur veiligheidsregio in de wet verankerd moest worden. Daarom wordt dit onderwerp ook opnieuw in het VB van 16 mei geagendeerd middels bijgevoegd bestuurlijk standpunt.</p>
6.	Gestandaardiseerde informatievoorziening	Opgenomen in hoofdstuk 4.2 van de Strategische Agenda.
7.	Doorontwikkeling veiligheidsberaad	Is opgenomen in hoofdstuk 4.2 van de strategische agenda onder de benaming “positionering Veiligheidsberaad”.

8.	<i>Nieuwe inhoud</i>	Een aanvulling op de strategische agenda betreffen de drie gezamenlijke doelstellingen samen met het ministerie van VenJ. Deze doelstellingen zijn benoemd in hoofdstuk 4.1 en zijn geheel nieuwe in deze Strategische Agenda.
----	----------------------	--

Startdocument gezamenlijke doelstellingen

1. Inleiding

De Minister van VenJ en het VB hebben aangegeven te komen met een gezamenlijke agenda ten behoeve van doorontwikkeling van de veiligheidsregio's. Van deze gezamenlijke agenda maken ook gezamenlijke doelstellingen met een landelijke doorwerking op inhoudelijke thema's deel uit. In dit startdocument wordt de probleemstelling, ambitie en de vervolgaanpak weergegeven op die inhoudelijke thema's. De volgende stap is uitwerking, waarvoor onder punt 4 al een eerste beschrijving is gegeven. De gezamenlijke doelstelling vormen de uitwerking van de voorwaartse agenda. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat de geformuleerde ambities in deze notitie een aanvulling of impuls vormen op reeds in gang gezette acties en activiteiten.

Welk probleem lossen we op?

Overheid, bedrijfsleven en burgers hebben een belangrijke gezamenlijke verantwoordelijkheid om risico's te beheersen, rampen en crises te bestrijden en bij te dragen aan de lokale, regionale en (inter)nationale veiligheid. Zij vormen daarbij als het ware een keten waarbij de zwakste schakel de sterkte bepaalt. De verantwoordelijkheden van alle veiligheidspartners dienen duidelijk geformuleerd en complementair te zijn. Van de zijde van de overheid ligt een belangrijke verantwoordelijkheid bij de veiligheidsregio's die tot taak hebben op regionaal niveau de rampenbestrijding en crisisbeheersing te organiseren en zich daarbij voor te bereiden op de in de regio en in omliggende gebieden aanwezige risico's. Voor een aantal thema's zijn de veiligheidsregio's onderling sterk afhankelijk van elkaar en van andere crisispartners om als bevoegd gezag deze verantwoordelijkheid in te kunnen vullen. Het betreft in het bijzonder de thema's (1) waterveiligheid en in het bijzonder overstromingen, (2) nucleaire veiligheid en stralingsbescherming en (3) continuïteit en veerkracht van de samenleving. Juist op die thema's is, in die onderlinge afhankelijkheidsrelatie, nog onvoldoende sprake van een integrale aanpak. Plannen van het Rijk, veiligheidsregio's en andere crisispartners sluiten onvoldoende op elkaar aan en ook in de operationalisering van die plannen is verbetering van samenwerking van belang, bijvoorbeeld bij het opleiden, trainen, bijscholen en oefenen.

Eén van deze partners is de rijksoverheid. Vanuit de overheid dienen de verantwoordelijkheden (beheer en gezag) te worden waargemaakt. Ten aanzien van risico's en veiligheidsincidenten dienen inwoners en bedrijven binnen de gemeente en veiligheidsregio te kunnen rekenen op adequate overheidsinformatie en goed voorbereide handelingsperspectieven. Het is de verantwoordelijkheid van lokale, regionale en nationale gezagsdragers om inwoners tijdig, eenduidig en adequaat te informeren over risico's en veiligheidsincidenten, over de gevolgen ervan en hoe te handelen om deze gevolgen te minimaliseren.

Gezamenlijke meerjarige ambities gericht op de voorbereiding en uitvoering van deze drie thema's vormen een startpunt om aan de collectieve verantwoordelijkheid van partijen een meer integrale invulling te geven. Maar met ambities alleen zijn we er niet: het zal vooral aankomen op het realiseren van de gezamenlijke ambities. Elke veiligheidsregio afzonderlijk en in afstemming met elkaar via het Veiligheidsberaad is daarvoor verantwoordelijk en binnen de rijksoverheid kan een beroep worden gedaan op de coördinerende verantwoordelijkheden van de Minister van VenJ ten aanzien van de andere ministeries en de nationaal georganiseerde veiligheidspartners. Alle partijen

committeren zich aan de realisatie van de doelstellingen, zowel inhoudelijk als procedureel en procesmatig.

2. Inhoudelijke thema's

A. Waterveiligheid, overstromingen

Achtergrond

De huidige toetsing van de primaire waterkeringen laat zien dat circa 40% van de waterkeringen en kunstwerken niet aan de huidige norm voldoet. Daarnaast constateren experts dat de kans op dijkdoorbraken als gevolg van instabiliteit (piping) veel hoger is dan gedacht en gewenst. Dit betekent dat veiligheidsregio's en anderen (meer dan tot voor kort gedacht) rekening moeten houden met de mogelijkheid van een overstroming.

Blijvende aandacht voor de waterveiligheid is en blijft daarom de komende decennia van cruciaal belang voor de leefbaarheid en de economie van Nederland. In 2015 wordt voor heel Nederland een nieuw Waterveiligheidsbeleid vastgesteld op basis van het Meerlaagse veiligheidsprincipe van preventie (laag 1), ruimtelijke ordening (laag 2) en rampenbeheersing (laag 3). Deze meerlaagse veiligheid richt zich zowel op het verkleinen van de kans op een overstroming als op het beperken van de gevolgen ervan. De grootste inspanning blijft gericht op het voorkomen van overstromingen.

Aan de derde laag, de rampenbeheersing bij overstromingen, werken de ministeries van VenJ, IenM, EZ en Defensie, de waterbeheerders en de veiligheidsregio's samen. Ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, maar vanuit het besef dat het uiteindelijk om een gezamenlijke verantwoordelijkheid gaat, wat betekent dat de "koppelvlakken" robuust dienen te zijn. Op dit moment is onvoldoende helder wie welke rol heeft en interactie/ aansluiting van plannen is onvoldoende.

Gezamenlijke ambitie

Veiligheidsregio's, Rijk (I&M, VenJ) en water- en netwerkbeheerders hebben als gezamenlijke ambitie het ontwikkelen van een adequate rampenbeheersing bij (dreigende)overstromingen , als integraal onderdeel van meerlaagsveiligheid (dus in samenhang met waterkeringen en ruimtelijke inrichting), door effectieve samenwerking in risico- en crisisbeheersing. Hiervoor is een adequate structuur nodig waarmee de waterkolom en veiligheidskolom in de voorbereiding met elkaar verbonden worden wat betreft de rampenbeheersing bij overstromingen. Van Rijk, veiligheidsregio's en andere crisispartners wordt verwacht dat deze de effecten van mogelijke maatregelen bij (een dreigende) overstroming vooraf kennen en in staat zijn om gegeven de beschikbare tijd, ruimte en capaciteiten optimale beslissingen te nemen en goed samen te werken. Dit betekent dat zij aan moeten kunnen geven wat wel en niet van elkaar kunnen verwachten en hoe zij met verschillende dreigingssituaties moeten kunnen omgaan. Dit vereist verder gebiedsgerichte en regio-overstijgende samenwerking versterk , alsmede de samenwerking Rijk-regio's, zowel in de preparatie en respons, om samenhangende waterveiligheidsstrategieën uit te werken, te implementeren, uit te voeren en te verbeteren. Om dit te realiseren is een gedeelde en onderhouden kennis en informatiebasis nodig, door het ontwikkelen, ontsluiten en delen van kennis, informatie, ervaring en expertise, onder meer in databestanden en beslissingsondersteunende systemen.

B. Continuïteit en veerkracht van de samenleving, voorkomen van maatschappelijke ontwrichting door grootschalige uitval

Achtergrond

Door een toegenomen verwevenheid en afhankelijkheid van de samenleving met vitale processen is het cruciaal dat er wordt geïnvesteerd op informatiepreparatie en samenwerking vanuit het perspectief van de veiligheidsregio als netwerkorganisatie. De kans op langdurige uitval van ICT of electriciteitsvoorzieningen, met als gevolg een maatschappelijke ontwrichting, is een reëel scenario. Veiligheidsregio's hebben als doel dat partijen elkaar op het cruciale moment elkaar weten te vinden. Onderdeel hiervan is dat de contacten en afspraken zijn tussen de veiligheidsregio's en de vitale (veelal private) partners op orde zijn. In 2014 wordt op nationaal niveau (publiek-privaat) opnieuw gedefinieerd wat de vitale organisaties zijn voor Nederland (nationaal belang), dat leidt tot zogenaamde roadmaps. Het is van belang dat de veiligheidsregio's hierop aansluiten en afspraken maken over (de voorbereiding) op crisisbeheersing. Daarnaast is het voor een goede voorbereiding voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing van de veiligheidsregio's ook belangrijk om inzichtelijk te hebben welke andere vitale functies relevant zijn binnen de regio (regionaal belang). De te maken afspraken met vitale partners (nationaal en regionaal) behelzen afspraken over alertering, alarmering, planvorming, opleiden, trainen, oefenen en risico- en crisiscommunicatie. Naast het instrument van modelconvenanten zal moeten worden onderzocht welk instrumentarium past bij de netwerksturing in geval van grootschalige uitval. Hierbij hoort ook de thematiek van maatschappelijke onrust, verstoring en cybercriminaliteit.

De primaire verantwoordelijkheid voor de continuïteit van de vitale infrastructuur ligt bij de vitale sectoren, waaronder het relevante vakdepartement en de vitale organisaties. De veiligheidsregio's hebben de verantwoordelijkheid om in hun eigen regio effectief en adequaat te kunnen reageren op de consequenties van uitval, verstoring of aantasting van de vitale functies voor onze samenleving. Het is noodzakelijk de consequenties van een eventuele uitval het hoofd te kunnen bieden. Regio's dienen daarom in nauw contact te staan met de vitale sectoren, om aan de voorkant en tijdens een crisis op de meest efficiënte en effectieve wijze te kunnen handelen. Het Ministerie van Veiligheid en Justitie heeft een coördinerende verantwoordelijkheid voor de bescherming van vitale infrastructuur van nationaal belang. Die verantwoordelijkheid strekt zich uit tot de integrale aanpak en samenhang op het terrein van crisisbeheersing.

Gezamenlijke ambitie

Uitval, verstoring of aantasting van de continuïteit van de samenleving kan alleen worden voorkomen of geminimaliseerd door effectief samen te werken in risico- en crisisbeheersing. De veiligheidsregio's, het rijk en de crisispartners maken daartoe verdere concrete afspraken op het terrein van alertering, alarmering, planvorming, opleiden, trainen, oefenen en risico- en crisiscommunicatie, die aantoonbaar bijdragen aan de robuustheid en veerkracht van de samenleving. Ook is een nadere duiding via roadmaps nodig bij welke vitale sectoren de kwetsbaarheid het grootst is en welke dus met voorrang moeten worden opgepakt.

C. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming

Achtergrond

Vanwege de nationale impact van een nucleair of radiologisch incident binnen de Nederlandse grenzen (bijv. tijdens een nucleair transport of binnen een kerncentrale) of bij een buitenlandse centrale bij de grens (Doel, Tihange, Emsland) is de adequate voorbereiding op een dergelijk incident van groot belang.

Op Rijksniveau zijn zowel Min VenJ als Min EZ, Min IenM en Min VWS belangrijke departementen op dit terrein, maar ook andere departementen zoals Min SZW. De verschillende verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in onder meer in internationale wet- en regelgeving (via IAEA), de Kernenergiewet, de Wet Veiligheidsregio's, het Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding (onder herziening) en onderliggende stukken en het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming.

Naast het Rijk (op het gebied van onder meer vergunningverlening en toezicht) hebben de regio's (individueel en via het IFV en VB) een groot aantal verantwoordelijkheden. Zowel in de voorbereiding (risicocommunicatie, materieel, training, planvorming) als in de organisatie van de crisisbeheersing (organisatie eerste crisisuren, crisiscommunicatie, informatiemanagement, evacuatie) hebben Rijk en regio's eigenstandige verantwoordelijkheden die goed op elkaar dienen te worden afgestemd en aangesloten. Waar bijvoorbeeld de beleidsverantwoordelijkheid voor het nucleaire- en stralingsdossier primair is belegd bij het Rijk vragen de operationele praktijkrisico's om inzicht, awareness en uitvoerende verantwoordelijkheid van Rijk, regio's, exploitanten én overige partners (zoals Defensie, Nationale Politie, RIVM). Kortom er is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Bij het invulling geven aan deze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor risico- en crisisbeheersing rondom stralingsincidenten wordt specifiek aandacht gevraagd voor onder meer de harmonisering van de adviesstructuur (met Crisisexpertteam) en de organisatie van de nafase en herstel. Zeker bij een nucleair incident zal, gezien de potentiële enorme maatschappelijke impact, het gezamenlijk invulling geven aan de organisatie van de "ramp na de ramp" om een gemeenschappelijke inspanning vragen.

De grens tussen verantwoordelijkheden van het Rijk, exploitant, veiligheidsregio's en overige betrokken partners hebben in het verleden, mede op basis van evaluaties van incidenten (zoals Fukushima) en oefeningen, aanleiding gegeven tot vragen om verduidelijking. Afstemming tussen bestuurlijke niveaus loopt vast in een mix van belangen, verschillende beelden en talen, bijvoorbeeld:

- Juridisch kader versus praktijk
- Bestuurlijk versus operationeel
- Rijk versus regio
- Bron- versus effectregio
- Economie versus veiligheid
- Chemisch versus stralingsongeval.

Gezamenlijke ambitie

Veiligheidsregio's, Rijk (primair EZ,I&M, VenJ, VWS, SZW), exploitanten en andere crisispartners hebben als gezamenlijke ambitie om door effectieve samenwerking in risico- en crisisbeheersing (inclusief nafase/herstel) adequaat te kunnen reageren op een nucleair of radiologisch incident, binnen of buiten de eigen landsgrenzen. Van Rijk, veiligheidsregio's en andere crisispartners wordt verwacht dat deze de effecten van mogelijke maatregelen bij (een dreigende) stralingsincident vooraf kennen en in staat zijn om gegeven de beschikbare ruimte en capaciteiten optimale beslissingen te nemen en goed samen te werken. Dit betekent dat zij aan moeten kunnen geven wat wel en niet van elkaar kunnen verwachten en hoe zij met verschillende dreigingsituaties moeten kunnen omgaan. Dit vereist enerzijds de gebiedsgerichte en regio-overstijgende samenwerking tussen bron- en effectregio's te versterken (ook grensoverschrijdend). Anderzijds vraagt het om versterking van de samenwerking tussen Rijk-regio's, zowel in de preparatie en respons, om samenhangende nucleaire veiligheidsstrategieën uit te werken, te implementeren, te trainen, op te leiden en beoefenen, uit te voeren en te verbeteren. Om dit te realiseren is een gedeelde en onderhouden kennis en informatiebasis nodig, door het ontwikkelen, ontsluiten en delen van kennis, informatie, ervaring en expertise, onder meer in databestanden en beslissingsondersteunende systemen.

3. Generieke elementen in de gezamenlijke aanpak

Om de beschreven ambitie te realiseren zullen het Rijk, de veiligheidsregio's (en overige crisispartners) in de voorbereiding op de drie thema's invulling gegeven moeten geven aan de volgende generieke elementen:

- Transparante verantwoordelijkheidsverdeling; wie is waarvoor (juridisch) verantwoordelijk in de koude en warme fase. Eventuele witte plekken hierin moeten worden geïdentificeerd en over de invulling ervan moeten gezamenlijke afspraken worden gemaakt.
- Resultaat moet zijn op elkaar afgestemde risicobeoordeling en planvorming op nationaal (Nationale Risicobeoordeling, Nationale crisisplannen) en regionaal niveau (Regionale beleidsplannen – inclusief het risicoprofiel - crisis- en rampbestrijdingsplannen) en tussen de regio's onderling, waar nodig ook landgrensoverschrijdend. Risico's moeten op een vergelijkbare wijze beoordeeld worden. (unité de doctrine).
- Vergelijkbare aanpak (transparant en realistisch) en landelijk inzicht in beschikbare capaciteiten (personeel, kennis en middelen).
- Focus op de koppelvlakken van de verschillende samenwerkingspartners.
- Een goede informatiepositie vergt een goed netwerk en overlegstructuren ten behoeve van de uitwisseling van kennis en informatie en de opbouw hiervan. De veiligheidsregio's en het Rijk vervullen hierbij als netwerkorganisatie een belangrijke rol. Zij moeten goed zicht hebben op de crisispartners binnen en buiten de veiligheidsregio. Met deze crisispartners worden landelijke samenwerkingsafspraken gemaakt en deze worden geïmplementeerd in de regionale plannen.
- De randvoorwaarden en effecten van mogelijke maatregelen (zoals evacuatie) bij een (dreigend) incident zijn inzichtelijk, zodat binnen de beschikbare tijd en ruimte optimale beslissingen genomen kunnen worden.
- Structureel inpassen van de thema's in de cyclus van opleiden, trainen, bijscholen, oefenen en onderzoek op regionaal en landelijk niveau.
- Landelijke afspraken over risico- en crisiscommunicatie, waaronder handelingsperspectieven (in aansluiting op Eenheid in verscheidenheid). Burgers weten hoe te handelen bij een calamiteit. De Veiligheidsregio geeft daaraan concreet inhoud en vorm in haar reguliere risicocommunicatie
- Landelijke afspraken over het organiseren van veerkracht vanuit het perspectief van resilience. Primair is dat een verantwoordelijkheid van de regio's/gemeenten waar echter wel afstemming plaats dient te vinden met het Rijk over de te bieden handelingsperspectieven.
- Het maken van afspraken tussen Rijk en regio's over structurele kennisontsluiting rondom deze drie thema's. Bestaande expertisecentra zoals het CKV op nucleair dienen een duidelijke positie te krijgen van en voor de regio's richting het Rijk en daarbij aansluiting te vinden bij het ANVS. De positie van het IFV is daarbij ondersteunend aan de regio's gezien haar wettelijke taken op het gebied van onderwijs, kennis en onderzoek.

Bovenstaande elementen zullen per thema nader uitgewerkt worden ten behoeve van een integrale, gezamenlijke, projectmatige aanpak. Daarbij zal per element aangegeven worden wat het te bereiken deelresultaat is, wie hiervoor verantwoordelijk is en wanneer het gerealiseerd is.

Aandachtspunt hierbij is aansluiting bij de bestaande generieke crisisbeheersingsstructuur en

ontwikkeling naar harmonisering tussen veiligheidsregio's die reeds in gang is gezet op een aantal terreinen.

4. Vervolgproces

Bovenstaand zijn op basis van de generieke elementen drie inhoudelijke thema's beschreven waarop samenwerking beter gestalte moet krijgen. Een volgende stap hierin is een verdere concretisering van het vervolgproces, waarbij een projectmatige aanpak nodig is om binnen de gestelde condities een van te voren gedefinieerd resultaat op te leveren.

Voorstel is de drie inhoudelijke thema's te zien als drie projecten cq. werkgroepen, geleid door een projectmanager. Boven deze drie projecten ressorteert de stuurgroep die de kaders voor de uitvoering geeft en toezicht houdt op de realisatie van de doelstellingen binnen de gestelde termijn. Ook het bestuur maakt deel uit van deze stuurgroep.

Elke projectleider stelt een projectplan op waarin ten minste de volgende thema's zijn uitgewerkt:

a) Wat is precies de opdracht

Op basis van bovenstaande beschrijving van de inhoudelijke thema's moet voldoende SMART gemaakt worden wat er precies het resultaat is van het project.

b) Wie is de opdrachtnemer

Voldoende duidelijk moet worden wie deze opdracht (als projectleider) gaat uitvoeren.

c) Hoe is de financiering beoogd

Er moeten afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop eventuele financiering vormgegeven dient te worden.

d) Op welke wijze borgen we de gemaakte afspraken

Deze borging of codificering kan op verschillende manieren plaats vinden, middels een intentieverklaring, wetswijziging of opname in het regionaal crisisplan

e) Wat is de voortgang

In een bijgevoegde planning moet aandacht zijn voor de relevante milestones.

Na vaststelling in het Veiligheidsberaad van 16 mei, worden bovenstaande elementen nader uitgewerkt en wordt tevens een start gemaakt met de uitvoering van de projecten. Inzet is dat de uitwerking ultimo 2014 gereed moet zijn en dat de afspraken begin 2015 daadwerkelijk worden geïmplementeerd in de regionale plannen, zoals het Regionaal Crisisplan.

Aan Veiligheidsberaad	Portefeuillehouder G. Faber	agendapunt 6d
dVan DB Veiligheidsberaad	adviseur	Datum vergadering 16-05-2014

Onderwerp: **CONCEPT BESTUURLIJK STANDPUNT POSITIE DIRECTEUR VEILIGHEIDSREGIO**

Voorstel:

Het Veiligheidsberaad wordt gevraagd:

- In te stemmen met het geformuleerde bestuurlijke standpunt aangaande de positie van de directeur veiligheidsregio.

Context en aanleiding

Het onderwerp betreffende de positie van de directeur veiligheidsregio is al eerder besproken, in het Veiligheidsberaad van 14 februari 2014. De voorgestelde lijn was toen om de positie in de Wet Veiligheidsregio's te verankeren. Na discussie in het Veiligheidsberaad hierover is uiteindelijk in deze vergadering besloten dat slechts in de wet moet worden opgenomen "dat er een directeur in iedere veiligheidsregio is". Verder dient niet gespecificeerd te worden hoe de taken, bevoegdheden en/of organisatorische inbedding van de functie van directeur eruit ziet.

Op 18 maart jongstleden heeft er een overleg plaatsgevonden tussen de minister van Veiligheid en Justitie en de DB leden van het Veiligheidsberaad. In vervolg op de adviezen door de commissie Hoekstra is de wenselijkheid besproken om per regio één duidelijk aanspreekpunt voor het veiligheidsbestuur te hebben. De functie van directeur laat zien wie er namens het bestuur, met name in de voorbereiding (koude fase), verantwoordelijk is. Een wettelijke verankering van de functie van directeur veiligheidsregio is niet perse noodzakelijk, als de veiligheidsregio's tot een gezamenlijke afspraak hierover komen. De wijze waarop de veiligheidsregio's inhoud geven aan deze afspraak is ieders eigen verantwoordelijkheid. Het gaat erom dat alle regio's tot uitvoering van deze afspraak komen. De wijze waarop de functie van directeur in de regio wordt georganiseerd kan variëren van een zelfstandige functie, tot een combinatie met een bestaande functie. Belangrijk hierbij is dat er sprake moet zijn van continuïteit in de uitoefening.

Omdat deze procedure afwijkt van het eerdere voorstel om slechts de functie van directeur in de wet op te nemen, is een nieuwe agendering van dit punt van belang.

Aan u wordt gevraagd in te stemmen met het volgende concept-standpunt inzake de functie van directeur veiligheidsregio:

Elke veiligheidsregio kent de functie van directeur, die namens het veiligheidsbestuur als eenduidig aanspreekpunt optreedt en binnen de regio de samenhang bewaakt en regie verzorgt. De organisatorische uitwerking hiervan kan per regio verschillen. Het kan een zelfstandige functie betreffen of in combinatie met een andere functie, waarbij wel nadrukkelijk wordt gevraagd om continuïteit daarin te bewaken. Deze afspraak maakt dat een wettelijke verankering van de positie directeur veiligheidsregio niet nodig is.